

En kort historik om Gåsholma

Stadsarkitektkontoret har 1982 gjort en kulturhistorisk bebyggelseinventering över Gåsholma Fiskeläge.

Gåsholma utgör ett före detta fiskeläge med lotsstation. Redan 1613 låg här verksamma fiskare men först 1816 nämns den första bofasta. Bebyggelsemönstret är välbevarat och uppvisar en anpassning till platsens ursprungliga näring. Vid vattnet ligger sjöbodar och bryggarrangemang, högre upp gistvallar, bostadshus och ekonomibygnader. De enskilda bostadshusen är av blandad karaktär. Här finns såväl äldre välbevarad bebyggelse som nyttillkomna bostadshus.

Gästbryggan användes av fiskare och lotspersonal som hämtades och avlämnades där samt plats för fiskebåtar, som lämnade fisk till Gävlefisk.

Numera finns det ett trettiotal åretruntboende fastigheter. Utöver detta finns det närmare hundratalet fritidsfastigheter som bebos främst under perioden mars till oktober. Sommarhalvåret har dessutom ett mycket stort antal besökande turister. En dansbana med anordnande av festarrangemang vid midsommarafton och surströmming i slutet av augusti. Här finns även fiskförsäljning och ett café.

Fantastisk natur med naturreservat och Kusön och Kusö Kalv som granne mot norr och Norrsundet i söder. I öster ligger Synskär. Sedan är det Finland i öster och Estland och Lettland i söder.

Lite kuriosita:

Riksradien sände direkt från cafét på Gåsholma på midsommarafton kl 13.00-15.00 1998.

Några citat:

ur Svenska Turist Föreningens resehandbok 1948:

”En gammal huvudort för norra Gästrikerekusten, bebodd av fiskare och lotsar. En vacker plats med grönska och blommor intill öppna havet, många måleriska partier vid vikar och hamninlopp”

ur Margareta och Yngve Terenius uppsats i etnologi, Uppsala Universitet 1976:

”Vi for den smala slingrande skogsvägen fram till Gåsholma. Vi fann ett litet fiskeläge med stugor, sjöbodar och gistvallar på såväl fastland som öar, vilka voro förbundna med broar som ett litet Venedig i miniatyr. Där utanför utbredde sig det stora, vida, öppna havet. Vi såg, betogs och blev kvar”

Vid pennan

Ordförande i Gåsholma Samfällighetsförening Göran Olsson

Renskrivet

Sekreterare Anders Lagnert